

Bryssel den 18 november 2022
(OR. en)

14868/22

LIMITE

TELECOM 468
DIGIT 211
CYBER 372
COMPET 911
EDUC 389

NOT

från: Ordförandeskapet
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Föreg. dok. nr: 14774/22

Ärende: Digital kompetens för det digitala decenniet
– Riktlinjedebatt

Det förefaller i dag stå klart att inte alla européer är helt trygga när de är online eller använder digitala enheter. Den senaste upplagan av indexet för den digitala ekonomin och det digitala samhället¹ visar att endast **54 % av Europas vuxna befolkningen har grundläggande digital kompetens**. Det finns också **betydande skillnader** mellan de olika medlemsstaterna och mellan olika befolkningssegment. För att säkerställa att hela samhället kan delta i färden mot den digitala omvandlingen är det därför absolut nödvändigt att se till att **vi inte lämnar någon på efterkälken utan rätt digital kompetens**.

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/desi>

I sina **slutsatser från oktober 2021** framhåller Europeiska rådet behovet av att fokusera på digitala färdigheter och digital utbildning. I det nyligen antagna **policyprogrammet för det digitala decenniet** fastställs ambitiösa mål: bland annat siktar man på att minst 80 % av alla vuxna ska ha **grundläggande digitala färdigheter senast 2030**² och att 20 miljoner **IKT-experter** kommer att vara anställda i EU, med en **trend mot en jämnare könsfördelning**. Den **strukturerade dialogen** med medlemsstaterna om digital utbildning och digitala färdigheter, som också inleddes 2022, syftar till att kartlägga pågående insatser i medlemsstaterna, identifiera eventuella luckor och samarbeta på EU-nivå. Detta arbete kommer att utgöra underlag för två förslag till **rådets rekommendationer** (en om möjliggörande faktorer för framgångsrik digital utbildning och en om utbudet av digitala färdigheter i utbildningen) och för de strategiska **färdplanerna för det digitala decenniet** som medlemsstaterna har utarbetat för att bidra till de digitala målen för 2030, inbegripet avseende digitala färdigheter. Den 14 september 2022 föreslog ordförande Ursula von der Leyen i sitt **tal om tillståndet i unionen** att 2023 skulle bli **Europaåret för kompetens**. Kommissionen arbetar också med en EU-akademi för cyberkompetens inom ramen för sitt arbetsprogram för 2023 och stärker den kompetens som krävs för halvledarekosystemet.

En **inkluderande digital omvandling** kan inte ske utan lämpligt stöd till ungdomar och insatser för att stödja utvecklingen av digitala färdigheter från **tidig ålder**. I själva verket har ungdomar bättre digitala färdigheter än befolkningen som helhet. Vid direkta tester visar det sig dock att över en tredjedel av eleverna inte har den mest grundläggande kompetensnivån i digitala färdigheter. Dessutom påverkar socioekonomisk bakgrund, migrantstatus och vilket språk som talas i hemmet i hög grad de studerandes resultat i fråga om digitala färdigheter³. Av alla dessa skäl innehåller rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet ett **mål för nivå på ungdomars digitala färdigheter** och efterlyser insatser för att minska andelen personer lågpresterande åttondeklassare när det gäller dator- och informationskompetens i EU till under 15 % senast 2030.

² Detta mål ingår också i handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

³ <https://www.iea.nl/news-events/news/icils-2018-results> och <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/sv/chapters/leaflet.html>

Vi kommer att behöva stegvisa förändringar för att nå det digitala decenniets mål rörande **IKT-expert**⁴ och tillgodose behoven i industriella ekosystem som i hög grad är beroende av avancerad teknik såsom fordons-, rymd- och elektronikindustrin samt kritisk teknik för alla sektorer såsom data, cybersäkerhet och halvledare. Omkring 200 000 cybersäkerhetsexperten saknas för närvarande i Europa, och EU behöver fler sådana specialister för att skydda företag och offentliga tjänster i Europa och utforma framtidens cybersäkerhetslösningar⁵. Utöver denna strukturella brist på kvalificerad personal finns det fortfarande en bestående klyfta mellan könen: **endast en av fem IKT-specialister och personer med IKT-examen är kvinnor**, vilket kan påverka hur digitala lösningar utformas och används. Det finns därför ett stort **behov av att uppmuntra fler flickor och kvinnor att välja tekniska karriärer**, ge möjlighet till **kompetenshöjning och omskolning** för den förvärvsarbetande befolkningen och att nå **jämvikt mellan könen** på IKT-området. Särskilt när det gäller **it-specialister på avancerad nivå** finns det skillnader inom och mellan medlemsstaterna när det gäller kvaliteten på och innehållet i utbildningen eller **erkännandet** av befintliga färdigheter, vilket påverkar **certifieringen** och det **ömsesidiga erkännandet** av sådana färdigheter inom och mellan medlemsstaterna.

Det finns också ett stort behov av **avancerade digitala färdigheter hos sektorspecialister**, till exempel läkare, som i allt högre grad förlitar sig på avancerad digital teknik (t.ex. AI) för att tillhandahålla mer korrekta diagnoser eller behandla patientdata i elektroniska patientjournaler, eller jordbrukare, som använder avancerade dataanalyser för att optimera sina produktionsprocesser. Den senaste tidens forskning har visat att efterfrågan på **digitala färdigheter utanför teknikbranschen**⁶ ökar, och att efterfrågan från sektorspecialister med avancerade digitala färdigheter (s. k. digitala integratorer) faktiskt överstiger efterfrågan från digitala specialister där digital teknik står i centrum för arbetsuppgifterna⁷.

4 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_-_statistics_on_hard-to-fill_vacancies_in_enterprises

5 *A Resilient Cybersecurity Profession Charts the Path Forward: (ISC)² CYBERSECURITY WORKFORCE STUDY*, 2021 (<https://www.isc2.org/-/media/ISC2/Research/2021/ISC2-Cybersecurity-Workforce-Study-2021.ashx>), s. 25

6 https://www.burning-glass.com/wp-content/uploads/2021/02/after_the_storm_recovery_jobs_executive_summary.pdf, https://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/user_upload/STUDIE_Burning_Glass_EN_FINAL.pdf,

7 <https://download.digitaldogme.dk/hubfs/Det%20digitale%20Kompetencebarometer%202020.pdf>

Dessutom spelar ny **framväxande digital teknik** (t.ex. virtuell/förstärkt/utvidgad verklighet eller artificiell intelligens och data) en nyckelroll när det gäller att möjliggöra kompetensutveckling och utbildning av yrkesutövare. I detta avseende är lärares och utbildares digitala färdigheter att korrekt tillämpa tekniken i lärande- och utbildningssammanhang en av de främsta framgångsfaktorerna för positiva lärande- och utbildningsresultat.

Många instrument kan slås samman i syfte att komma allt närmare målen för det digitala decenniet. Som en del av **faciliteten för återhämtning och resiliens** har medlemsstaterna till exempel avsatt över 28 miljarder euro till digital utbildning och digitala färdigheter, bland annat genom reformer av läroplaner, möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för lärare, utbildare och arbetstagarna. Dessutom syftar flera av EU:s finansieringsinstrument, däribland **Europeiska socialfonden+**, **programmet för ett digitalt Europa**, **Horisont Europa** och **Erasmus+**, till att stärka den digitala kapaciteten och de färdigheter som behövs för att de ska kunna tas i bruk genom experiment med och utvärdering och utökning av innovativa utbildningsprogram och specialiserade utbildningsprogram inom digital teknik.

Flera viktiga initiativ som stöds av kommissionen bidrar till EU:s insatser, såsom den nya EU-pakten för kompetens – ett partnerskap i det digitala ekosystemet som syftar till att möjliggöra kompetenshöjning och omskolning av arbetstagare och locka fler till den digitala branschen. **Plattformen Digital Skills and Jobs** fungerar som ett nav för information om digitala färdigheter och arbetstillfällen i Europa. Där finns också de **nationella koalitioner för digitala färdigheter** (National Digital Skills and Jobs Coalitions), som är flerpartnerskap och gör insatser i ett nationellt sammanhang. **EU:s kodvecka och hackaton för digital utbildning** är gräsrotsinitiativ som syftar till att engagera berörda parter och, bland annat, sprida datalogiskt tänkande, kodning och relaterade digitala färdigheter.

Kommissionen har också lanserat en rad initiativ för att stödja Ukraina på grund av kriget, t.ex. knutpunkten New Ukrainian School (NUS)⁸, som stöder EU Tech4Ukraine Futurium Community⁹, och undertecknat ett avtal om att associera Ukraina till programmet för ett digitalt Europa i september 2022¹⁰. Dessa initiativ kompletterar andra pågående viktiga insatser på området digitala färdigheter, såsom det nyligen lanserade nationella pilotprojektet IT Generation som syftar till att ge 60 000 ukrainare en kostnadsfri it-utbildning av hög kvalitet¹¹.

Medlemsstaterna själva driver framgångsrika initiativ och strategier för att utveckla digitala färdigheter och utbilda medborgarna för den digitala tidsåldern. Utbyte av erfarenheter, bästa praxis och samarbete mellan medlemsstaterna värdesätts och uppmuntras i hög grad. Den privata sektorn och icke-statliga organisationer spelar också en viktig roll för kompetenshöjningen och omskolningen av enskilda personer och företag. En fortsättning på deras projekt, tillsammans med offentlig-privat samarbete, är avgörande för spridningen av digitala färdigheter och uppnåendet av målen för det digitala decenniet.

Eftersom vi behöver intensifiera arbetet för att säkerställa att nödvändiga färdigheter finns tillgängliga för en smidig digital omvandling uppmanas ministrarna att diskutera följande frågor:

1. Vilka ytterligare kompetenshöjningsinsatser skulle kunna planeras med tanke på den avgörande betydelsen av grundläggande färdigheter inom den förvärvsarbetande befolkningen? Vilka kompetenshöjningsinsatser kan vara särskilt användbara för små och medelstora företag?
2. Hur kan vi tillsammans bygga vidare på bästa praxis/goda erfarenheter som identifierats i medlemsstaterna och öka antalet **IKT-specialister** och **sektorspecialister** med avancerade digitala färdigheter? Vilka åtgärder skulle kunna planeras för att hjälpa viktiga industriella ekosystem, särskilt små och medelstora företag, att locka till sig digitala talanger?

⁸ <https://nushub.org/en/> Knutpunkten NUS är ett initiativ som medfinansieras av utrikesministeriet i Finland och Europeiska kommissionen. Syftet är att underlätta tillgången till utbildningsresurser (inbegripet om digitala färdigheter) till stöd för ukrainska flyktingar och fördrivna inlärare som fortfarande befinner sig i Ukraina.

⁹ <https://futurium.ec.europa.eu/sv/digital-compass/eutech4ukraine> Syftet med denna plattform, som lanserades vid det digitala forumet 2022, är att sammanföra berörda parter, uppmuntra till diskussioner och utbyta information om nya åtgärder till stöd för ukrainska flyktingar, företag och myndigheter på det digitala området.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/news/solidarity-ukraine-digital-europe-programme-open-ukraine-access-calls-funding>

¹¹ <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/ministry-digital-transformation-launches-large-scale-project-teach-it-specialities> Projektet genomförs med stöd från USAID Competitive Economy Programme och projektet ”Digital, Inclusive, Accessible: Support to Digitalisation of Public Services in Ukraine”, som genomförs av FN:s utvecklingsprogram UNDP i Ukraina med ekonomiskt stöd från Sverige.